

Diabetes: LADA ja MODY

Riina Lindström

LADA 1/2

Latent Autoimmune Diabetes in Adults

LADA-diabetes on aikuisiällä alkava insuliinipuutosdiabetes

Luokitellaan tyypin 1 diabeteksen alaryhmäksi

Verestä löydetään GAD eli glutamaattidekarboksylaasi - vasta-aineita (tyypillistä DM I:lle)

Hitaasti kehittyvä

LADA

2/2

Sairastutaan tyypillisimmin 40-60-vuotiaana

Sairastunut pärjää aluksi elintapa- ja tablettihoidolla (metformiinia, suolistohormonivalmisteita ja sokerinpoistajia)

Sairastuneilla ei useinkaan dmII aikuisille tyypillisiä tekijöitä, kuten ylipainoa, kohonnutta RR, verenrasva-arvojen nousua

Tarkemmin lääkkeistä

- Suolistohormoni GLP-1 johdokset eli suolistohormonien kaltaiset valmisteet:

Dulaglutidi

Eksenatidi

Liksisenatidi

Liraglutidi

Semaglutidi

- Suolistohormonien vaikutusta vahvistavat lääkkeet eli gliptiinit(Januvia, Trajenta)
- Sokerinpoistajat eli gliflotsiinit(Jardiance ja Forxiga)

MODY

- Maturity Onset Diabetes of the Young
- Syynä perimän poikkeavuudet (MOBY on vallitsevasti periytyvä)
- Yksittäisen geenin mutaatio voi aiheuttaa diabeteksen usealla eri mekanismilla (arviolta noin 2 %:lla)
- MODY-diabeteksen aiheuttavia geenejä tunnetaan toistakymmentä
- Tutkimuksia: C-peptidi, vasta-ainetestit, geenitesti
- Hoito:
- osalle riittää ruokavaliohoito
- toisilla hoitona käytetään ateriatabletteja (vapauttavat beetasoluista insuliinia)
- osaan geenivirheistä liittyy insuliinia valmistavien beetasolujen vaurioituminen -> tarvitaan insuliinin monipistoshoitoa

Muusta sairaudesta johtuva DM eli sekundaarinen DM

- **Haiman sairaudet:** voivat vaurioittaa insuliinia tuottavia soluja ja aiheuttaa diabeteksen
- **Hemokromatoosi** (raudankertymäsairaus, harvinainen)
- **Umpieritysrauhasten sairaus:** lisämunuaisten kuorikerroksen kortisolin, aivolisäkkeen kasvuhormonin ja kilpirauhasen kilpirauhashormonien liikatuotanto heikentävät insuliinin tehoa kudoksissa -> vs nousu
- **PCO:** liittyy insuliiniresistenssi ja lisääntynyt riski sairastua tyypin 2 diabetekseen
- **Kromosomipoikkeavuudet:** mm. Klinefelterin, Turnerin ja Downin oireyhtymää sairastavilla kohonnut riski sairastua
- **Muun sairauden hoitoon käytettävät lääkkeet:** mm. suun P.O. kortisonihoito, hyljinnänestolääkkeet (elinsiirron jälkeen), jotkin mielenterveyslääkkeet ja kolesterolilääkkeet suurella annoksella